

☒	Pro gradu -tutkielma
☐	Lisensiaatintutkielma
☐	Väitöskirja

Oppiaine	Liiketaloustiede, laskentatoimi	Päivämäärä	2.5.2006
Tekijä(t)	Helena Sauramo	Matrikkelinumero	
		Sivumäärä	79
Otsikko	Institutionaalinen näkökulma tilintarkastusyhteisöiden toimintatapojen muutokseen. Toimintaympäristön muutosten vaikutukset tilintarkastuksen käytäntöihin ja tilintarkastusyhteisöiden samanlaistumiseen 2000-luvulla.		
Ohjaaja(t)	KTL Asta Manner, KTM Kalle Laaksonen, KHT		

Tiivistelmä

Tutkielman tavoitteena on tutkia, millaisia muutoksia tilintarkastajien käytännöissä on tapahtunut 2000-luvulla tilintarkastajien toimintaympäristön muuttuessa, ja mitkä tekijät aiheuttavat ja vaikuttavat yksittäisten organisaatioiden muutokseen sekä tilintarkastusyhteisöjen samankaltaisuuteen. Tutkielmassa eritellään tilintarkastukseen eniten vaikuttavat kansainväliset ja kansalliset seikat sekä selvitetään miksi ja miten tilintarkastusyhteisöt omaksuvat toimintaympäristönsä prosesseja ja rakenteita. Tarkoituksena on eritellä tilintarkastajien uudet käytännöt sekä tilintarkastusalaan ja tilintarkastusyhteisöjen käytäntöihin vaikuttavat tekijät ja luokitella ne DiMaggion ja Powellin (1983) institutionaalisen isomorfismin mallin mukaisiin tekijöihin. Tutkimuksessa tarkastellaan Suomen ns. Big4-tilintarkastusyhteisöjä.

Tutkimusotteena tutkimuksessa on toiminta-analyttinen ote. Empiiristä materiaalia tutkija on hankkinut teemahaastattelujen avulla haastatteleamalla kolmea KHT-tilintarkastajaa. Lisäksi tutkimuksessa on käytetty tilintarkastusalaan koskevaa kirjallisuutta ja tutkimuksia, jotka käsittelevät uutta institutionaalista organisaatioteoriaa ja muutosta.

Tilintarkastajien toimintaympäristöön merkittävästi ovat vaikuttaneet Yhdysvaltain Sarbanes-Oxley -laki sekä EU:n komission kahdeksas yhtiöoikeudellinen direktiivi. Nämä säädökset ovat aiheuttaneet muutoksia tilintarkastajien toimintatavoissa. Keskeisimmät muutokset käytännön työssä näkyvät yhä kontrollilähtöisemmässä ajattelutavassa, kontrollien lisääntyneessä suunnittelussa ja testauksessa, riskinäkökulman korostumisessa sekä lisääntyneessä dokumentoinnissa. Normituksen kiristymisen, yksityiskohtaistumisen ja tiukentumisen ansiosta tilintarkastajan suhde yhtiön muihin toimielimiin on selkeytynyt ja hyvä tilintarkastustapa on täsmentynyt ja myös nämä asiat vaikuttavat toimintatapoihin.

Käytäntöjen muuttumisen taustalla on pakottavia paineita, normatiivisia paineita ja mimeettisiä prosesseja. Tilintarkastusalan muutoksen taustalla Suomessa ovat monikansallinen ja kansallinen sääntely ja lainsäädäntö, tilintarkastuksen perusolettamat ja hyvän tilintarkastustavan lähteet, eritoten IFAC:n ISA-standardit. Normatiivisista paineista tärkeimpinä toimivat KHT-yhdistys ry sekä tilintarkastusyhteisöiden organisaatorakenteeseen liittyvät seikat. KHT-yhdistyksen toiminta edesauttaa alan toimijoiden verkostoitumista. Rekrytoitavan henkilökunnan homogeenisyys ja heidän samankaltainen koulutustaustansa luovat edelleen normatiivisen paineen. Mimeettiset prosessit korostavat yhteisöiden taipumusta jäljitellä saman alan toimijoiden käytäntöjä ja esimerkiksi teknologisia ja organisatorisia ratkaisuja yhteisöiden kilpaillessa asiakkaista sekä henkilöstöstä. Mimeettisten prosessien merkitys korostuu eritoten epävarmuuden vallitessa.

Asiasanat	tilintarkastus, käytäntö, toimintaympäristö, muutos, organisaatio
Muita tietoja	